

1.2.2 Kongekrabbens vandringer langs kysten

Kongekrabbe er en av de nye artene i Norge som har introdusert seg selv ved å vandre inn fra områdene i nordøst. Kongekrabben ble opprinnelig introdusert til våre kyster fra sitt opprinnelsesområde i Stillehavet til Murmanskfjorden øst i Barentshavet på begynnelsen av 60-tallet. I løpet av en tiårsperiode ble det satt ut store mengder yngel, juvenile småkrabber og kjønnsmodne hunner og hanner. Krabben ble registrert første gang i Varangerfjorden i 1977 av norske fiskere. Den hadde da vandret 150 km fra der den var satt ut.

Ann Merete Hjelset

ann.merete.hjelset@imr.no

Jan H. Sundet

jan.sundet@imr.no

Spredningsvandring

Havforskningsinstituttet har i flere år holdt kongekrabbebestanden under observasjon etter hvert som denne har spredt seg langs kysten. Flere års undersøkelser i områder hvor krabben har vært i etableringsfasen, har vist at hoveddelen av bestanden har bestått av store eggbærende hunner og en mindre andel kjønnsmodne store hanner. Dette i motsetning til bestandssammensetningen i områder hvor kongekrabben er etablert, der er kjønnsmodne hunner, hanner og juvenile individer i alle størrelser til stede.

Det ser ut til at krabbens strategi er å la kjønnsmodne hunner med rogn vandre først inn i nye områder. Der klekker de eggene sine, og larver spres. Man kan anta at denne strategien har vært vellykket for kongekrabben i våre farvann. I tillegg til denne spredningsvandringen har den kjønnsmodne andelen av bestanden et vandringsmønster avhengig av årstiden.

Årstidsvandring

De kjønnsmodne kongekrabbene vandrer inn til grunne, kystnære farvann om våren for å klekke, skifte skall og gyte. Voksne kongekrabber vokser rykkvis ved skallskifte. Hunnene skifter skall i forbindelse med gyteperioden, mens voksne hanner kan stå over skallskifte i to til tre år. Undersøkelser tyder på at hannene som skal gjennomgå skallskifte før gyteperioden starter, vandrer først inn mot grunne områder. Dette kan forklares ved at skallskifteprosessen er svært kritisk for krabben, den blir helt myk og lite mobil etter skallskiftet, og trenger egnede skjulesteder mens det myke skallet herdes. Det kan tenkes at de får dekket de nødvendige behov for beskyttelse i grunnere områder, sammenlignet med de åpne leireflatene de

vanligvis opptrer på i dypområdene. De hannene som står over skallskiftet dette året, vil vandre opp på grunne områder før gytingen starter.

De kjønnsmodne hunnene gyter i forbindelse med skallskiftet, fordi de må være myke for å klare å slippe eggene ut av egglederåpningen. Under skallskiftet blir hunnene gjerne assistert av en hannkrabbe, som både beskytter og hjelper hunnen under skallskiftet for å sikre seg førsterten til å befrukte henne.

Krabben tar til seg lite mat i denne fasen, og når gytesesongen er over legger krabbene mest sannsynlig ut på en næringsvandring. Kjønne fordeler seg forskjellig i forhold til dyp, og trolig går hannene ned på dypere vann enn hunnene.

De helt minste krabbene, både hanner og hunner, vil oppholde seg store deler av året på grunt vann. Det er først når de passerer en skallengde på 110 mm og blir kjønnsmodne at de trekker ned på dypere vann, for deretter å følge de voksne krabbenes gyte- og fødevandringsmønster.

Summary

The first red king crab caught in Norwegian water since the introduction in the Barents Sea was in 1977 in Varangerfjorden, 150 km from the release point. Since then, the crab has invaded the coast continuously. Most probably large ovigerous females and large sexual mature males invade new areas first.

In late winter and early spring males and females migrate into shallow waters to mate and breed. At the end of the spawning and mating period, they migrate into deeper areas inside the fjords or deeper waters offshore. This migration pattern is most likely connected to foraging.

Figur 1.2.2.1
Krabbe på vandring.
King crab on the move.

Foto: Geir Randby, www.lillehammer.com